

**STANOWISKO NR 8/2016
WOJEWÓDZKIEJ RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

z dnia 19 grudnia 2016 r.

w sprawie uciążliwego sąsiedztwa

Obserwowane współcześnie zmiany struktury wsi, przeobrażające ją z charakteru rolniczego na charakter rolniczy, usługowy i mieszkalny są determinowane przez zwiększenie poziomu migracji z ośrodków miejskich do wiejskich. Równocześnie determinuje to rozwój budownictwa mieszkaniowego jedno i wielorodzinnego wokół istniejącej tradycyjnie zabudowy gospodarstw rolnych. Fakt ten rodzi konflikty społeczne z uwagi na różne oczekiwania, co do standardów środowiskowych i charakteru urbanistyczno-przestrzennego obszarów wiejskich. Jednocześnie następuje intensyfikacja i specjalizacja produkcji rolnej, skutkująca powiększeniem skali produkcji przez niewielką część gospodarstw. Budzi to sprzeciw pozostałych mieszkańców w związku z uciążliwością skoncentrowanej produkcji, zwłaszcza w zakresie norm ochrony środowiska, jak również wymogów sanitarno-epidemiologicznych.

W naszym województwie najczęstszym źródłem konfliktów na powyższym tle są budowy chlewni, dużych ferm drobiu, ferm zwierząt futerkowych, a także budowa instalacji wrażliwych społecznie np. spopieleni zwłok.

Formalnie źródłem konfliktów jest brak właściwych unormowań prawnych, które adekwatnie do zmieniających się realiów, porządkowałyby przestrzeń urbanistyczną w obszarach wiejskich i precyzyjnie regulowałyby obowiązki ochrony środowiska w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju. Sferą szczególnie wrażliwą jest sytuowanie nowych inwestycji rolnych o skali przemysłowej, szczególnie ferm i chlewni, w obszarze intensywnej urbanizacji o charakterze mieszkalnym lub agroturystycznym.

W obecnym stanie prawnym kwestie urbanistyczne regulowane są poprzez studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Sprawy dotyczące ochrony środowiska regulują przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.), regulujące wydawanie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych oraz przepisy dotyczące sporządzania oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, a także przepisy regulujące wydawanie

pozwoleń zintegrowanych (ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.). Do kwestii tych odnoszą się także przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250, z późn. zm.). Wyżej wymienione regulacje prawne nie nadążają za wzrostem skali produkcji rolnej, która ma często wręcz charakter produkcji przemysłowej.

Dyskusja i wypowiedzi ekspertów prowadzą do następujących wniosków:

1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny być dostosowane do zmieniającej się struktury produkcji rolnej. Na poziomie opracowywania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego winno się przestrzegać zasady rozgraniczania obszarów o charakterze rolniczym z dopuszczalną zabudową siedliskową od obszarów przeznaczonych na działki budowlane w systemie mieszkalnictwa jedno i wielorodzinnego.
2. Regulacje ustawowe wymagają doprecyzowania poprzez wyeliminowanie zjawiska omijania istniejących norm w zakresie wydawania odpowiednich decyzji poprzez np. występowanie o wydawanie pozwoleń na budowę obiektów wrażliwych zlokalizowanych obok siebie przez różnych inwestorów (zabieg formalny polegający na podziale inwestycji w celu ominięcia przepisów ustawy).
3. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powinna nadawać kompetencje organom uchwałodawczym jednostek samorządu terytorialnego do wprowadzania ograniczeń w zakresie pozwoleń budowlanych, które byłyby źródłem zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla zdrowia mieszkańców znajdujących w obszarze oddziaływania określonej inwestycji.
4. Należy też powtórnie przeanalizować kwestie związane z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290, z późn. zm), w szczególności art. 29 ust. 1 pkt 1 zwalniający z ubiegania się o pozwolenie budowlane w sytuacji budowy – rozbudowy obiektów związanych z produkcją rolną. Dalej, także art. 28 ust. 2 definiujący strony postępowania administracyjnego o wydanie decyzji budowlanej, gdyż obecne wąskie definiowanie stron, wykluczenie art. 28 i 31 KPA oraz ograniczenia stosowania art. 44 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, znacząco utrudniają społeczną kontrolę udzielania pozwoleń budowlanych w kontekście występowania faktycznego interesu mieszkańców znajdujących się w obszarze oddziaływania danej inwestycji.
5. Wzrastająca liczba konfliktów społecznych rodzi konieczność zdecydowanego przyspieszenia prac i uchwalenia tzw. ustawy odorowej, metanowej, która powinna stworzyć narzędzia prawne i metodyki referencyjne do analizy oddziaływania tego typu emisji.

Z uwagi na upływające terminy postępowania administracyjnego WRDS zwraca się do Wojewody Lubelskiego o szczególnie wnikliwe przeanalizowanie wydanych decyzji administracyjnych dot. budowy chlewni w Niedrzwicy Dużej i Borkowiznie ze szczególnym uwzględnieniem lokalnego interesu społecznego, także w związku z konfliktem społecznym opisanym w piśmie Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Niedzwica Duża „Nasza Niedzwica”.

Stanowisko zostało zaakceptowane przez wszystkie strony dialogu Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego. Podpis w imieniu Rady złożyła Przewodnicząca Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego.

PRZEWODNICZĄCA
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
Województwa Lubelskiego
W. Janczak
Wiesława Janczak

Otrzymują:

- Parlamentarzyści Ziemi Lubelskiej
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Minister Rozwoju i Finansów
- Minister Środowiska
- Minister Infrastruktury i Budownictwa
- Rada Dialogu Społecznego
- Wojewoda Lubelski

Do wiadomości:

- Starosta Lubelski
- Departament Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie
- Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Niedzwica Duża „Nasza Niedzwica”
- Komitet Protestacyjny mieszkańców sołectwa Czerniejów i Czerniejów Kolonia